

ANNA MRÓZEK
Uniwersytet Wrocławski

Okoliczności likwidacji Ministerstwa Poczty i Telegrafów w 1923 roku

W 1923 r. odradzające się państwo polskie stało przed wieloma wyzwaniem. Problemy wynikające z niestabilności sytuacji politycznej i gospodarczej powodowały duże poczucie zagrożenia wśród społeczeństwa. W nowo wybranym sejmie trudno było znaleźć stabilną większość rządową. Pierwszy w tej kadencji gabinet powstał w bardzo szczególnych okolicznościach. Niechęć Józefa Piłsudskiego¹ do objęcia stanowiska prezydenta, wyrażona na jego spotkaniu z przedstawicielami największych klubów² w nowym parlamencie, wymusiła przedstawienie innych kandydatur. Największe poparcie uzyskali hr. Maurycy Zamojski³ i Gabriel Narutowicz⁴. Wygrał poparty przez lewicę, mniejszości narodowe i Polskie Stronnictwo Ludowe „Piast” (PSL-Piast) Narutowicz. Budził on zdecydowaną niechęć pozostałych ugrupowań. Zwłaszcza poparcie mniejszości narodowych dla jego kandydatury rozjuszyło zwolenników prawicy. Bojkot zaprzysiężenia i ataki na konwój prezydencki były zapowiedzią dalszej eskalacji konfliktu. Silny sprzeciw wobec wyboru na prezydenta Gabriela Narutowicza zakończył się tragedią. Atak

¹ Józef Piłsudski (1867–1935) — przed I wojną światową działacz socjalistyczny, członek PPS, założyciel Polskich Sił Zbrojnych, Komendant Legionów, Naczelnik Państwa, Marszałek Polski, Szef Sztabu Generalnego, minister spraw wojskowych, Generalny Inspektor Sił Zbrojnych, kilkakrotnie premier. *Kto był kim w II Rzeczypospolitej*, red. J.M. Majchrowski, Warszawa 1994, s. 16.

² W. Jędrzejewicz, J. Cisek, *Kalendarium życia Józefa Piłsudskiego*, t. II, Kraków-Łomianki 2006, s. 402.

³ Hr. Maurycy Zamojski (1871–1939) — XV ordynat zamojski, członek Ligi Narodowej, poseł do Dumy, poseł i minister nadzwyczajny przy rządzie francuskim, minister spraw zagranicznych, prezes Rady Naczelnej Organizacji Ziemiańskich. *Kto był kim...*, s. 117.

⁴ Gabriel Narutowicz (1865–1922) — profesor i dziekan politechniki w Zurychu, minister robót publicznych, minister spraw zagranicznych, pierwszy prezydent Rzeczypospolitej, zastrzelony pięć dni po zaprzysiężeniu. *Kto był kim...*, s. 16.

na głowę państwa przeprowadzony przez Eligiusza Niewiadomskiego⁵ w galerii Zachęty położył się cieniem na dalszych losach odbudowującego się państwa. Poziom polskiego życia politycznego, którego odzwierciedleniem była atmosfera wokół wyboru prezydenta i zamach na niego, Piłsudski wskazywał jako podstawę swojej decyzji o wycofaniu się z czynnego życia politycznego⁶. Według niego było to potwierdzenie niedojrzałości polskiego społeczeństwa do demokracji⁷. Udany zamach na najważniejszego przedstawiciela władz wymusił przyspieszenie decyzji o utworzeniu silnego rządu zdolnego opanować trudną sytuację. Zastępujący w tej wyjątkowej sytuacji prezydenta marszałek sejmu Maciej Rataj⁸ powierzył zadanie utworzenia rządu Władysławowi Sikorskiemu⁹.

Zaprezentowany w *exposé* program nowego gabinetu zyskał poparcie posłów lewicy, PSL-Piast, NPR i przedstawiciele mniejszości narodowych¹⁰. Jego podstawą były projekty działań mających doprowadzić do zrównoważenia finansów państwa. Ministrem skarbu został Władysław Grabski¹¹. Jego działania doprowadziły do uchwalenia kilku ustaw, dzięki którym na krótko udało się zahamować spadek wartości marki polskiej¹². Program naprawy skarbu został zaprojektowany na trzy lata, a gabinet Sikorskiego już maju 1923 r. został obalony przez koalicję Związku Ludowo-Narodowego (ZLN), PSL-Piast i Chrześcijańskiej Demokracji.

Zawiązana na podstawie paktu lanckorońskiego¹³ większość poparła rząd utworzony przez Wincentego Witos¹⁴. Rolę ministra skarbu dalej pełnił Włady-

⁵ Eligiusz Niewiadomski (1889–1923) — malarz, krytyk i historyk sztuki, nacjonalista, dokonał udanego zamachu na prezydenta Gabriela Narutowicza, stracony 31 stycznia 1923 r. R. Wapiński, *Narodowa Demokracja 1893–1939*, Wrocław 1980, s. 221.

⁶ A. Michnik, *Smutek rynsztoków*, „Gazeta Świąteczna” dodatek do „Gazety Wyborczej” 10–11 września 2005, nr 211.4914, s. 13.

⁷ Co stało się przyczyną zorganizowania przewrotu w maju 1926 r.

⁸ Maciej Rataj (1884–1940) — członek PSL „Piast” od 1918 r. PSL „Wyzwolenie”, poseł, marszałek sejmu, dwukrotnie pełnił obowiązki zastępcy prezydenta, zginął rozstrzelany przez Niemców na Palmirach. *Kto był kim...*, s. 17.

⁹ Władysław Sikorski (1881–1943) — generał wojska polskiego, premier, minister spraw wewnętrznych, szef Generalnego Inspektoratu Piechoty, minister spraw wojskowych, odsunięty po przewrocie majowym, w czasie II wojny światowej dowódca polskich oddziałów we Francji, premier polskiego rządu na obczyźnie, naczelny wódz, zginął w katastrofie nad Gibraltarem. *Ibidem*, s. 66; M. Baumgart, *Gabinet Władysława Eugeniusza Sikorskiego 16.XII.1922–26.V.1923*, [w:] *Gabinety drugiej Rzeczypospolitej*, red. J. Faryś, J. Pajewski, Szczecin-Poznań 1991, s. 105.

¹⁰ A. Próchnik, *Pierwsze piętnastolecie Polski niepodległej*, Warszawa 1983, s. 122.

¹¹ Władysław Grabski (1874–1938) — poseł do rosyjskiej Dumy, profesor Politechniki Warszawskiej, poseł na sejm ustawodawczy, minister rolnictwa w gabinecie Rady Regencyjnej, kilkakrotnie premier i minister skarbu, reformator systemu walutowego i bankowego. M. Smagorzewska, [hasło w:] *Posłowie i senatorowie Rzeczypospolitej Polskiej 1919–1939. Słownik bibliograficzny*, Warszawa 2000, t. II, s. 149.

¹² A. Próchnik, *op. cit.*, s. 126.

¹³ J. Faryś, *II gabinet Wincentego Witos 28.V.1923–15.XII.1923*, [w:] *Gabinety...*, s. 113.

¹⁴ Wincenty Witos (1874–1945) — działacz ludowy, poseł do Sejmu Krajowego, prezes PSL „Piast”, poseł, kilkakrotnie premier, przeciwnik obozu sanacyjnego, więziony, emigrował do Cze-

sław Grabski. Brak poparcia dla jego projektów był jednak tak czytelny, że wobec coraz trudniejszej sytuacji państwa postanowił on zrezygnować z funkcji. Zastąpił go Hubert Linde¹⁵, który przetrwał na tym stanowisku tylko dwa miesiące.

Trzecim ministrem skarbu w rządzie Witosa został Władysław Kucharski¹⁶ polecony przez Romana Dmowskiego¹⁷. Podstawą jego planu poprawienia sytuacji finansowej państwa było uzyskanie pożyczki zagranicznej, która miała zrównoważyć budżet. Próby uzyskania pomocy z zewnątrz tylko pogorszyły notowania polskiej marki. Hiperinflacja wywołana ciągłym dodrukiem pieniędzy doprowadziła do recesji gospodarczej i strajków.

Podobnie wyglądała sytuacja ekonomiczna w wielu krajach Europy. Opierając inwestycje państwowe na drukowaniu pieniądza, korzystano na premii inflacyjnej. Zbyt długie prowadzenie takiej polityki doprowadziło do chaosu. Hiperinflacja dotknęła przede wszystkim państwa Europy Środkowej. Najgorsza sytuacja była w 1923 r. w Republice Weimarskiej, ceny zmieniały się kilka razy dziennie¹⁸. Sytuacja w Polsce była tylko trochę lepsza.

Rozwiązania problemów gospodarki szukano na wiele sposobów. Zdecydowane stanowisko Witosa w sprawie niepodnoszenia płac urzędnikom państwowym i zakaz strajku tylko podniosły temperaturę dyskusji i doprowadziły do krwawych zamieszek w Krakowie¹⁹. Próby uzdrowienia finansów państwa przez ministra Kucharskiego spotykały się z niechęcią prasy i społeczeństwa. Jego posunięcia i wystąpienia ciągle krytykowano. Wraz z ministrem spraw za-

chosłowacji, powrócił w 1939 r., w czasie II wojny światowej więziony przez Niemców. *Kto był kim...*, s. 74.

¹⁵ Hubert Linde (1867–1926) — członek Ligi Narodowej. Projektant i pierwszy prezes PKO, minister poczti i telegrafów 16 stycznia do 12 grudnia 1919, po rezygnacji ze stanowiska ministra skarbu w rządzie Witosa wrócił do PKO, którym kierował do 1925 r. Po oskarżeniu o nadużycia przeszedł na emeryturę. Został zastrzelony na ulicy w Warszawie przez nieznanego sprawcę w kwietniu 1926 r. Wkrótce po śmierci został uniewinniony przez Sąd Najwyższy. *Kto był kim...*, s. 50.

¹⁶ Władysław Kucharski (1884—1964) — członek Ligi Narodowej, bliski współpracownik R. Dmowskiego, członek ZLN. Przemysłowiec majątek zdobył na dostawach dla wojska w czasie I wojny światowej. Pełnił stanowiska kierownicze w wydziale aprowizacji polskiej komisji likwidacyjnej, w wydziale aprowizacyjnym Komisji rządzącej dla Galicji, Śląska cieszyńskiego, Spisza i Orawy a później w ministerstwie byłej dzielnicy pruskiej. Minister do spraw byłej dzielnicy pruskiej od lipca 1920 r. do lipca 1921 r. (Dz. P. P. P. 64/1919, poz. 385), przemysłu i handlu od maja do września 1923 r. i skarbu od września do grudnia 1923 r. Właściciel kilku tytułów prasowych. Był posłem I kadencji z listy chrześcijańskiego związku jedności narodowej, był członkiem klubu ZLN. P. Majewski, [hasło w:] *Posłowie i senatorowie...*, t. III, s. 260.

¹⁷ Roman Dmowski (1864—1939) — działacz narodowy, ideolog polskiego nacjonalizmu, publicysta, założyciel Ligi Narodowej, poseł do rosyjskiej Dumy, współtwórca Komitetu Narodowego Polskiego, jeden z sygnatariuszy traktatu wersalskiego, przywódca ruchu narodowego w dwudziestoleciu, przeciwnik polityczny Piłsudskiego, minister spraw zagranicznych, twórca Obozu wielkiej Polski. P. Majewski, [hasło w:] *Posłowie i senatorowie...*, t. I, s. 387.

¹⁸ J. Szpak, *Historia gospodarcza powszechna*, Warszawa 2003, s. 228.

¹⁹ A. Próchnik, *op. cit.*, s. 143.

granicznych Marianem Seydą²⁰ był najbardziej niepopularnym członkiem tego rządu. Szybko stracił też poparcie w gabinecie Witosy. Nie zdążono go odwołać, bo w tym samym czasie rząd upadł i został zastąpiony przez pozaparlamentarny gabinet Grabskiego²¹.

Jednym z pomysłów ministra Kucharskiego na poprawę finansów państwa była likwidacja niektórych ministerstw. Za niepotrzebne obciążenie budżetu uznał on istnienie Ministerstwa Poczty i Telegrafów (MPiT), Ministerstwa Zdrowia Publicznego (MPZ), a nawet Ministerstwa Robót Publicznych. Pierwsze zapowiedzi takich działań wygłosił na posiedzeniu ZLN na początku września²². Według ministra istnienie tych jednostek pociągało za sobą nieuzasadnione koszty. Zobowiązał się do przedstawienia wniosku o zmianę tego stanu rzeczy na najbliższym posiedzeniu rządu. Ponieważ jednak sytuacja w kraju²³ odwróciła uwagę rządu od tych spraw, wnioski o likwidację MPiT pojawiły się dopiero 7 października 1923 r. i zostały przyjęte na tym samym posiedzeniu²⁴. Nie wzbudziły one specjalnego zainteresowania ani wśród członków rządu, ani wśród członków parlamentu. Obojętna była też na te zmiany opinia publiczna. Trudno znaleźć coś więcej niż krótkie wzmianki w prasie codziennej o tym, że minister skarbu realizuje swój pomysł. Wniosek przyjęty przez rząd szybko trafił do parlamentu. Pierwsze czytanie odbyło się 17 października 1923 r.²⁵ Projekt przekazano do komisji administracyjnej, która przyjęła go 10 listopada w trzecim czytaniu²⁶ i przekazała pod obrady Sejmu.

Drugie czytanie odbyło się na posiedzeniu w dniu 27 listopada 1923 r. Sprawozdawcą komisji administracyjnej był ks. Adam Wyrębowski²⁷. Podkreślał on w swoim wystąpieniu, że likwidacja MPiT ma nie tylko znaczenie oszczędnościowe, które komisja uznała w tej sprawie za drugorzędne, ale przede wszystkim jest wyrazem dążenia władz kraju do reformy administracji publicznej. Przedstawia on opinię, że likwidacja ministerstwa pozwoli na odpolitycznienie i uprosz-

²⁰ Marian Seyda (1879—1967) — poseł do sejmu ustawczego oraz senator II i III kadencji, prezes Rady Naczelnej ZLN, działacz Narodowej Demokracji, minister spraw zagranicznych w rządzie Witosy, redaktor kilku gazet, założyciel agencji prasowej w Lozannie w czasie I wojny światowej, minister sprawiedliwości w rządzie Sikorskiego w czasie II wojny światowej. *Kto był kim...*, s. 111.

²¹ J. Faryś, *op. cit.*, s. 117.

²² „Gazeta Warszawska” 5 września 1923, s. 1.

²³ Zamach terrorystyczny na cytadelę warszawską. Zginęło 28 osób, 89 zostało rannych.

²⁴ Protokół z posiedzenia Rady Ministrów z dnia 7 października 1923 r., AAN, akta Prezydium Rady Ministrów, cz. I — protokoły posiedzeń Rady Ministrów, t. 24.

²⁵ *Sprawozdanie stenograficzne z 72 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej*, 17 października 1923 r., Warszawa, s. 3.

²⁶ „Czas” 11 listopada 1923, nr 232, s. 1.

²⁷ Ks. Adam Wyrębowski (brak dat urodzin i śmierci) — członek klubu chrześcijańsko-narodowego. Wszedł do sejmu z listy Chrześcijańskiego Związku Jedności Narodowej okręgu 2. (powiaty: Warszawa, Radzymin, Mińsk). T. Rzepecki, W. Rzepecki, *Sejm i Senat Rzeczypospolitej Polskiej 1922–1927*, Poznań 1923, s.128.

czenie spraw poczt²⁸. Jego argumenty zbijał poseł Jędrzej Moraczewski²⁹. Wykazywał, że ten projekt nie przyniesie spodziewanych oszczędności, a może nawet spowoduje dodatkowe koszty wynikające z konieczności reorganizacji i zmiany nazwy dalej przecież mającej działać agendy państwowej. Przeciwny zniesieniu ministerstwa był też poseł Józef Sanojca³⁰, który wskazywał na zaniedbania i oszczędności w rozwoju sieci pocztowej na wsiach i w małych miejscowościach. Kolejnym oponentem projektu był poseł Abram Insler³¹, który wskazywał na nieuzasadniony pośpiech i brak należytego rozważenia rzeczywistych oszczędności wynikających z likwidacji ministerstwa³². Zgłosił on wniosek o ponowne skierowanie projektu do pracy w komisji, który został jednak odrzucony. Przyjęta została za to poprawka do art. 2 ustawy zgłoszona przez posła Konrada Łuszczewskiego³³ gwarantująca odrębność zarządu poczt i telegrafów w ramach Ministerstwa Przemysłu i Handlu (MPiH). Pozostałe artykuły przyjęto bez zmian. Projekt w takiej postaci przekazano do trzeciego czytania³⁴, które odbyło się na następnym posiedzeniu Sejmu. Trzecie czytanie nie przyniosło żadnych zmian w stosunku do wersji przyjętej na poprzednim posiedzeniu³⁵. Ustawę zaaprobowano zwykłą większością głosów.

Ministerstwo Poczt i Telegrafów (MPiT) zostało powołane do życia w 1919 r.³⁶, by przejąć istniejącą infrastrukturę pocztową i ją rozbudowywać. Kształciło też urzędników pocztowych, których brak hamował skuteczne wykonywanie spoczywających na MPiT zadań. Stopniowo ministerstwo tworzyło nową sieć urzędów pocztowych, która w 1923 r. rozprzestrzeniła się na cały kraj³⁷. Jak wszystkie organy administracji państwowej w tym czasie, borykało się z trudnościami finansowymi. Mimo to rozbudowywało infrastrukturę. Na początku 1923 r.

²⁸ *Sprawozdanie stenograficzne z 82 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej*, 27 listopada 1923 r., Warszawa, s. 20.

²⁹ Jędrzej Moraczewski (1870–1944) — członek PPS, legionista, premier, minister robót publicznych, zwolennik i uczestnik zamachu majowego, usunięty z PPS. W październiku 1928 r. wstąpił do PPS dawnej Frakcji Rewolucyjnej, w 1930 r. wycofał się z życia partyjnego. P. Majewski, [hasło w:] *Posłowie i senatorowie...*, t. IV, s. 195.

³⁰ Józef Sanojca (1887–1953) — członek PSL „Wyzwolenie”, redaktor „Chłopskiego sztandaru”, „Przyjaciela Ludu”. T. Rzepecki, W. Rzepecki, *op. cit.*, s. 279.

³¹ Abram Insler (1863–1938) — członek Koła żydowskiego, adwokat. M. Smagorzewska, [hasło w:] *Posłowie i senatorowie...*, t. II, s. 261.

³² *Sprawozdanie stenograficzne z 82...*, s. 31.

³³ Konrad Łuszczanowski (1876–1837) — członek ChZJN i koła chrześcijańsko-narodowego. Administrator dóbr ziemskich. P. Majewski, [hasło w:] *Posłowie i senatorowie...*, t. III, s. 405.

³⁴ *Sprawozdanie stenograficzne z 82...*, s. 35.

³⁵ *Sprawozdanie stenograficzne z 72 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej*, 30 listopada 1923 r., Warszawa, s. 54.

³⁶ Dekret o utworzeniu Ministerstwa Poczt i Telegrafów z dnia 5 lutego 1919 r., Dz. P.P.P. nr 13/1919, poz. 142.

³⁷ Sprawozdanie MPiT z czynności w okresie od 1 maja 1922 r. do 30 kwietnia 1923 r., dodatek do dziennika urzędowego MPiT, nr 47 z 27 października 1923 r., Warszawa, s. 3.

uruchomiono program poszukiwania oszczędności w administracji państwowej. Jego działania dotknęły też pocztę. Ograniczono liczbę urzędników i zamknięto niektóre oddziały. Nie osiągnięto wielkich oszczędności. Pomysł ministra Kucharskiego, by likwidując ministerstwo, obniżyć koszty działania państwa, był tylko kolejnym krokiem.

Ustawa z dnia 5 grudnia 1923 r.³⁸, na podstawie której zlikwidowano MPiT, miała tylko 4 artykuły. W art. 1 zniesiono ministerstwo i przekazano jego prawa i obowiązki ministrowi przemysłu i handlu. Zakres tych uprawnień określały: ustawa z dnia 27 maja 1919 r. o państwowej wyłączności poczty, telegrafu i telefonu³⁹, ustawa z dnia 18 grudnia 1920 r. o pocztach, radiotelegrafach, telegrafach i telefonach w czasie wojny⁴⁰ oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 1920 r. w sprawie przekazania ministrowi poczt i telegrafów zarządu poczt, telegrafów i telefonów na obszarze byłej dzielnicy pruskiej⁴¹. Artykuł 2 stanowił, że nową organizację urzędów określi rozporządzenie prezydenta, wydane na podstawie uchwały rady ministrów. Zdanie drugie dodane w ramach poprawki posła Łuszczewskiego gwarantowało odrębność zarządu poczt i telegrafów w ramach MPiH. Artykuł 3 powierzał realizację ustawy ministrowi przemysłu i handlu. Ustawa zgodnie z art. 4 weszła w życie z dniem ogłoszenia. Podpisali ją prezydent Rzeczypospolitej Stanisław Wojciechowski, prezes rady ministrów Wincenty Witos i minister przemysłu i handlu Marian Szydłowski.

Rozporządzenie, które miało wykonywać tę ustawę zostało wydane 18 stycznia 1924 r.⁴² Tworzyło ono nowy urząd — Generalną Dyрекcyję Poczt i Telegrafów (GDPiT), który podlegając ministrowi przemysłu i handlu miał zarządzać pocztami i telegrafem (§ 1). Do wyłącznych kompetencji ministra zastrzegano kilka kategorii spraw (§ 2). Do pierwszej grupy zaliczono sprawy wynikające z kontaktów z najwyższymi organami państwa. Druga obejmowała możliwość wnoszenia projektów ustaw i rozporządzeń powszechnie obowiązujących, a także wniosków na radę ministrów. Do trzeciej zaliczono uprawnienia do zawierania umów międzynarodowych podlegających ratyfikacji. Czwartą kwestią były sprawy budżetu i zamknięcia rozliczeń rachunkowych, a także ustalanie taryf pocztowych, obsadzanie stanowisk służbowych, udzielanie koncesji, zezwalania na zakupy powyżej 10 000 franków złotych i inne sprawy, które minister wyłączył z zakresu działania GDPiT. W § 3 określono zakres jej działania. Przyznano jej władzę nad całą administracją pocztową, telegraficzną, telefoniczną i radiotelegraficzną. Zapewniono odrębność administracyjną w ramach MPiH i zezwolono na bezpośrednią współpracę z organami ministerialnymi i zagranicznymi w ramach

³⁸ Ustawa z dnia 5 grudnia 1923 r. o zniesieniu Ministerstwa Poczt i Telegrafów. Dz.U. nr 131/1923, poz. 1061.

³⁹ Dz. P.P.P. nr 44/1919, poz. 310.

⁴⁰ Dz.U. nr 7/1920, poz. 36.

⁴¹ Dz.U. nr 119/1920, poz. 786.

⁴² Dz.U. nr 9/1924, poz. 85.

przyznanych kompetencji. W § 4 i 5 określono organizację GDPiT. Powołano generalnego dyrektora poczty i telegrafów oraz dwóch wicedyrektorów. Dyrektor rozstrzygał we wszystkich sprawach niezastrzeżonych dla ministra przemysłu i handlu. GDPiT podzielona została na 11 wydziałów: administracyjny, osobowy, budżetowy-rachunkowy, ogólnogospodarczy, organizacyjny, pocztowo-krajowy, pocztowo-zagraniczny, komunikacyjny, eksploatacji telegrafów i telefonów, budowy i konserwacji oraz radiotelegraficzny. Ich zakres działania miał określić minister przemysłu i handlu.

Generalnym dyrektorem poczty i telegrafów został dotychczasowy minister poczty i telegrafów Jan Moszczeński⁴³, który pełnił tę funkcję do 1926 r. Po zamachu majowym zmienił się też stosunek władz do spraw łączności. Dla nowych władz stworzenie sprawnie działającej administracji pocztowej stało się jednym z priorytetów, co zaowocowało pracami nad przywróceniem ministerstwa⁴⁴.

Umstände der Liquidation des Ministeriums für Post- und Telegraphenwesen in 1923

Zusammenfassung

Angeht die politische und wirtschaftliche Krise wurden im Jahre 1923 zahlreiche Maßnahmen getroffen, deren Ziel die Senkung der Haushaltskosten sein sollte. Die Liquidation einiger Organe der Zentralverwaltung wurde für notwendig erklärt. Ein der Organe, dessen Tätigkeit zu stark und unnötig die Staatskasse belasten sollte, war das Ministerium für Post- und Telegraphenwesen. Der Vorschlag der Vertreter der Regierung wurde ohne starken Widerspruch der Opposition und mit Desinteresse der Bevölkerung angenommen, die mit der Wirtschaftskrise zu kämpfen hatte. Die Kompetenzen dieses Ministeriums wurden dem Minister für Handel und Industrie und der ihm unterliegenden autonomen Generalen Direktion für Postwesen und Telegraphen übergeben. Diese arbeitete bis 1927 als das Ministerium wieder ins Leben gerufen wurde.

⁴³ Jan Moszczyński (1869–1932) — pocztowiec, kierownik w ministerstwie, a potem minister poczty i telegrafów, po likwidacji ministerstwa dyrektor poczty i telegrafów do przewrotu majowego, po którym przeniesiono go na emeryturę. *Kto był kim...*, s. 57.

⁴⁴ Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Ignacego Mościckiego z dnia 19 stycznia 1927 r. w sprawie ustanowienia Urzędu Ministra Poczty i Telegrafów. Dz.U. nr 5/1927, poz. 26.